

Sygn. akt VIII GC 36/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 czerwca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VIII Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący SSO Agnieszka Górską

Protokolant st. sekr. sąd Emilia Marchewka

po rozpoznaniu w dniu 21 czerwca 2013 r. w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa S. J.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. i (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł.

o zapłatę

I zasądza od pozwanej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. na rzecz powoda S. J. kwotę 86.521,47 zł (osiemdziesięciu sześciu tysięcy pięciuset dwudziestu jeden złotych czterdziestu siedmiu groszy) z ustawowymi odsetkami od dnia 7 grudnia 2012 r.;

II zasądza od pozwanej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. na rzecz powoda S. J. kwotę 7944 (siedmiu tysięcy dziewięciuset czterdziestu czterech) złotych tytułem kosztów procesu;

III oddala powództwo wobec (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł.;

IV zasądza od powoda S. J. na rzecz pozwanej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. kwotę 3617 (trzech tysięcy sześciuset siedemnastu) złotych tytułem kosztów procesu.

Sygn. akt VIII GC 36/13

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 6 grudnia 2012r. powód S. J. wniósł o zasądzenie solidarnie od pozwanych (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. i (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. kwoty 86.521,47 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 7 grudnia 2012r. i zasądzenie od pozwanych na jego rzecz kosztów procesu. W uzasadnieniu powód wskazał na łączącą pozwanych umowę o wykonanie projektu architektoniczno- budowlanego oraz wykonanie robót budowlanych w hali magazynowo – produkcyjnej w Ł.. Następnie spółka (...) zawarła z powodem jako podwykonawcą umowę, której przedmiotem było wykonanie i montaż okien PCV oraz okien i drzwi aluminiowych w budynku biurowym za wynagrodzeniem 112.240 zł brutto. Pozwana spółka (...) nie wniosła zastrzeżeń do jakości wykonanych prac, wstrzymując wypłatę wynagrodzenia w wysokości 4.500 zł w związku z niewykonaniem części prac. Powód wystawił zatem fakturę na kwotę 106.750 zł brutto, zaś spółka (...) wskazała iż ze względu na odstąpienie od umowy przez inwestora – spółkę (...) i zapłatę wyłącznie kwoty 34.300 zł na poczet rozliczenia za stolarkę okienną, zapłata wynagrodzenia nie jest możliwa. Powód wystosował wezwanie do zapłaty do inwestora, jednak nie uiszczył on należności. Na skutek zaś kolejnego wezwania spółki (...) pozwana przekazała na rzecz powoda łącznie 30.000 zł – po 10.000 zł w dniach 23 maja 2011r., 3 czerwca 2011r. i 30 czerwca 2011r., natomiast po następnym – 10.000 zł. Do

zapłaty pozostała zatem kwota 66.750 zł. Na dochodzoną przez powoda kwotę, oprócz należności głównej, składają się skapitalizowane odsetki w wysokości 19.771,47 zł – od kwoty 106.750 zł za okres od 22 grudnia 2010r. do 23 maja 2011r., od kwoty 96.750 zł od dnia 24 maja 2011r. do 3 czerwca 2011r., od kwoty 86.750 zł od dnia 4 czerwca 2011r. do 30 czerwca 2011r., od kwoty 76.750 zł od dnia 1 lipca 2011r. do 20 września 2011r. oraz od kwoty 66.750 zł od dnia 21 września 2011r. do 6 grudnia 2012r. Powód podniósł, że spółka (...) wiedziała, że powód wykonywał roboty budowlane na terenie inwestycji w Ł., pracownicy powoda brali udział w spotkaniach z inwestorem i nie zgłaszał on sprzeciwu co do podwykonawcy.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 11 grudnia 2012r. Sąd Okręgowy w Szczecinie uwzględnił żądanie powoda w całości. Pozwani wywiedli sprzeciw od ww. orzeczenia.

Pozwana (...) sp. z o.o. w Ł. wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów postępowania. W uzasadnieniu wskazała, iż na mocy umowy łączącej pozwaną spółkę wykonawcą miał obowiązek poinformowania inwestora o zamiarze powierzenia określonego zakresu robót podwykonawcy, a inwestor miał możliwość odmówić zgody na zawarcie umowy z podwykonawcą. Spółka (...) nie zgłosiła zaś powoda jako podwykonawcy, zapewniając iż wykona 100% własnymi siłami. Inwestor nie miał zaś wiedzy o wykonywaniu prac przez powoda przez cały czas trwania inwestycji i wiedzę taką uzyskał dopiero po odstąpieniu od umowy przy inwentaryzacji budowy. Brak jest zatem przesłanek do stwierdzenia solidtarnej odpowiedzialności inwestora z wykonawcą. Pozwana zakwestionowała również fakt wykonania przez powoda całości prac objętych umową z wykonawcą, jako że odbioru prac wykonawca dokonał po odstąpieniu przez inwestora od umowy i inwestor nie odebrał od wykonawcy całości wykonanych robót.

Pozwana (...) sp. z o.o. w S. wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów postępowania. W uzasadnieniu przyznała fakt zawarcia umowy z pozwaną spółką (...) oraz z powodem. Wskazała, że powód nie wykonał prac w określonym w umowie terminie i protokół odbioru został sporządzony prawie miesiąc po dacie określonego w umowie ukończenia prac. Nie można również uznać, aby pozwana nie zgłosiła zastrzeżeń do prac wykonanych przez powoda, skoro wskazywała w protokole, że powód nie wykonał wszystkich objętych umową prac. W istocie zatem odbiór prac objętych umową z powodem nie nastąpił, także po ewentualnym usunięciu usterek. Z tego względu powód nie był uprawniony do wystawienia faktury VAT, w szczególności na całą kwotę. Ponadto podlegająca zamontowaniu stolarka aluminiowa do dnia zapłaty stanowiła własność powoda, a mimo tego powód nie odebrał niewbudowanych elementów. Opóźnienia w wykonaniu prac przez powoda skutkowały opóźnieniami innych podwykonawców i pozwanej, co doprowadziło do odstąpienia przez pozwaną (...) sp. z o.o. od umowy. Pozwana podniosła także, iż dokonała na rzecz powoda zapłaty kwoty 40.000 zł, a zatem więcej niż otrzymana od inwestora suma na ten cel. Pozwana uznała także, że nie ma podstaw do przyjęcia solidtarnej odpowiedzialności pozwanych. Nie ma bowiem podstaw do przyjęcia, aby pozwany inwestor miał wiedzę do pełnionej przez powoda funkcji – w protokole odbioru robót brak jest podpisu reprezentanta inwestora.

Na rozprawie w dniu 21 czerwca 2013r. pozwana spółka (...) zgłosiła zarzut potrącenia kwoty 2.531,34 zł z tytułu kary umownej za opóźnienie w wykonywaniu robót przez powoda w okresie od 15 listopada do 7 grudnia 2010r.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 9 lutego 2010 r. pomiędzy pozwanymi (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w W. (obecnie w Ł.) i (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w S. została zawarta umowa, na mocy której spółka (...) jako generalny wykonawca zobowiązała się do wykonania projektu architektoniczno – budowlanego hali magazynowo – produkcyjnej przy ul. (...) w Ł., robót budowlanych „pod klucz” związanych z realizacją hali oraz zagospodarowania terenu.

W §6 umowy strony postanowiły, że o zamiarze powierzenia wykonywania określonych prac podwykonawcy generalny wykonawca poinformuje każdorazowo inwestora w formie pisemnej, wskazując co najmniej firmę potencjalnego podwykonawcy, jego adres, zakres prac, jakie mają być przez tego podwykonawcę wykonane oraz termin zapłaty. W takim przypadku inwestor w terminie 14 dni zajmie stanowisko do wyrażenia albo odmowy wyrażenia zgody na wykonanie prac przez zaproponowanych przez generalnego wykonawcę podwykonawców (ust. 1). Wykonanie

umowy przez podwykonawcę miało zostać stwierdzone protokołem zdawczo – odbiorczym sporządzonym w obecności inspektora nadzoru w formie pisemnej (ust. 3).

Według brzmienia §19 ust. 1 pkt 1 d) inwestorowi przysługiwało prawo odstąpienia od umowy gdy generalny wykonawca opóźni się z wykonaniem któregośkolwiek etapu robót/prac projektowych lub całości robót o więcej niż 14 dni.

Załącznik nr 2 do umowy stanowił harmonogram prac. Prace zostały podzielone na 11 etapów, a termin ich ukończenia przewidziano na 10 października 2010r.

Dowód:

- umowa z dnia 9 lutego 2010r. z załącznikami k. 15-29

W toku wykonywania umowy pozwana spółka (...) dokonywała zgłoszenia podwykonawców na piśmie. W ten sposób zgłosiła pozwanej spółce (...) jako podwykonawców (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o. i (...) S.A. Za każdym razem uzyskiwała akceptację inwestora. Inni podwykonawcy nie byli zgłaszani inwestorowi.

Dowód:

- zgłoszenia podwykonawców k. 71-73

- zeznania świadka P. M. k. 158-161

- zeznania świadka W. G. k. 173-175

- zeznania J. D. w charakterze pozwanej (...) sp. z o.o. płyta k. 212

W dniu 7 września 2010r. pomiędzy pozwaną spółką (...) a powodem S. J. zawarta została umowa, na mocy której powód przyjął do wykonania w budynku biurowo – produkcyjno –magazynowym w Ł. następujące roboty : wykonanie i montaż okien PCV, profil D. I. E. (...) kolor biały, okucie W., szyba (...) oraz wykonanie i montaż okien i drzwi aluminiowych, profil (...) T. kolor (...) – srebrny (§1 ust.1). Szczegółowy zakres stolarki został określony w załączniku nr 1 do umowy (ust. 2).

Termin realizacji prac wyznaczono na okres od 7 września 2010r. do 15 listopada 2010r. (§2). Za wykonanie przedmiotu umowy strony ustaliły wynagrodzenie w kwocie 92.000 zł + VAT (§3). Wobec brzmienia §4 rozliczenie za wykonanie przedmiotu umowy nastąpić miało fakturą po podpisaniu przez obie strony protokołu odbioru robót (ust. 1). Powód zobowiązał się wystawienia faktury VAT w terminie 7 dni od daty odbioru przedmiotu umowy (ust. 2). Należność z tytułu miała zostać uregulowana w terminie 7 dni od daty dostarczenia faktury na konto powoda (ust. 3).

Strony przewidziały w § 5 ust. 1 a) karę umowną za zwłokę w wykonaniu przedmiotu umowy w wysokości 0,1% wynagrodzenia netto za każdy dzień zwłoki.

Ustalenia co do zakresu umowy odbywały się pomiędzy powodem a prezesem zarządu pozwanej spółki (...) J. D.. Powód nie kontaktował się z przedstawicielami pozwanej spółki (...) odnośnie faktu zawarcia umowy z generalnym wykonawcą ani jej zakresu. Nie ustalał czy umowa zawarta z pozwaną spółką (...) została zaakceptowana przez inwestora. J. D. nie informował inwestora, że powód pełni rolę podwykonawcy w zakresie wykonania stolarki.

Dowód:

- umowa nr (...) z załącznikiem k. 30-33

- notatka służbowa z dnia 6.09.2010r. k. 137

- aneks nr (...) do umowy nr (...) k. 138-139
- zeznania powoda S. J. płyta na k. 212
- zeznania J. D. w charakterze pozwanej (...) sp. z o.o. płyta k. 212

Powód przystąpił do wykonywania prac w drugiej połowie września 2010r. Powód nie pojawiał na budowie, prace wykonywali jego pracownicy – m. in. G. K. i S. N..W trakcie prac, w październiku 2010r. inwestor wniósł o zmianę kolorystyki okien. Miały one być od wewnątrz białe, zaś od zewnątrz srebrne. Żądanie to zostało przedstawione pracownikom powoda i znalazło odzwierciedlenie w aneksie do umowy inwestora z generalnym wykonawcą. Z tego względu część zamontowanych już okien była demontowana i ponownie malowana. Okna zostały ponownie przewiezione na teren budowy po około tygodniu i wstawione. Oczekiwanie na dostarczenie nowych okien powodowało przestoje w wykonywaniu prac przez innych podwykonawców. Uniemożliwiało wykonanie malowania i szpachlowanie ścian, schnięcie tynków z uwagi na niedogrzenie pomieszczenia.

Dowód:

- faktura VAT k. 140
- zeznania świadka G. K. k. 153-154
- zeznania świadka S. N. k. 154-155
- zeznania świadka P. M. k. 158-161
- zeznania świadka S. R. k. 162
- zeznania świadka W. G. k. 173-175
- zeznania powoda S. J. płyta na k. 212

Pracownicy powoda nie kontaktowali się z przedstawicielami pozwanej spółki (...). Przedstawiciele ci nie pojawiali się na terenie budowy, nie licząc wizyt prezesa zarządu pozwanej J. K., które miały miejsce zazwyczaj po godzinach pracy, gdy na terenie budowy nie było pracowników. Pracownicy powoda nie mieli z nim bezpośredniego kontaktu. Nie uczestniczyli w naradach i spotkaniach z udziałem inwestora.

Pracownicy powoda mieli ubrania z logo powoda.

Raz w tygodniu na terenie budowy pojawiał się także inspektor nadzoru P. Z.. Odbierał prace budowlane z udziałem przedstawicieli generalnego wykonawcy. Nie miał wiedzy o danych podwykonawcy, wykonującego montaż stolarki okiennej i drzwiowej.

Dowód:

- zeznania świadka G. K. k. 153-154
- zeznania świadka S. N. k. 154-155
- zeznania świadka P. Z. k. 156-158
- zeznania świadka P. M. k. 158-161
- zeznania powoda S. J. płyta na k. 212
- zeznania J. D. w charakterze pozwanej (...) sp. z o.o. płyta k. 212

- zeznania J. K. w charakterze pozwanej (...) sp. z o.o. płyta k. 212

Do dnia 25 października 2010r. powód wykonał 95% prac w zakresie montażu zewnętrznej stolarki okiennej. Ich wartość w protokole odbioru zaawansowania prac została określona na 36.000 zł. W dzienniku budowy stwierdzono zakończenie montażu stolarki okiennej i drzwiowej z aluminium w dniu 31 października 2010r. do tego czasu pracownicy powoda zamontowali okna i drzwi na całej hali biurowej oraz na hali produkcyjnej. Nie zostały wstawione drzwi wewnętrzne.

Dowód:

- protokół odbioru zaawansowania prac k. 95

- dziennik budowy k. 77-88

- zeznania świadka G. K. k. 153-154

- zeznania świadka P. Z. k. 156-158

- zeznania świadka P. M. k. 158-161

- zeznania powoda S. J. płyta na k. 212

Pozwana spółka (...) utraciła płynność finansową w trakcie realizacji inwestycji. Z tego względu pozwana nie była w stanie dotrzymać terminu realizacji prac, określonych w umowie z inwestorem.

Dowód:

- zeznania J. D. w charakterze pozwanej (...) sp. z o.o. płyta k. 212

- zeznania J. K. w charakterze pozwanej (...) sp. z o.o. płyta k. 212

W piśmie z dnia 12 listopada 2010r. pozwana spółka (...) złożyła wobec spółki (...) oświadczenie o odstąpieniu od umowy z dnia 9 lutego 2010r., jako podstawę wskazując §19 ust.1 lit d ww. umowy. Wskazała, że pomimo ponagleń i zobowiązania do przyspieszenia robót, przedłużania terminów, pozwana spółka (...) nie podjęła działań w tym kierunku i upłynął termin zakończenia robót.

Pozwana informację o odstąpieniu niezwłocznie przekazała powodowi. Powód przerwał wówczas wykonywanie prac.

Dowód:

- pismo z dnia 12.11.2010r. k. 36

- zeznania świadka P. Z. k. 156-158

- zeznania świadka W. G. k. 173-175

- zeznania J. D. w charakterze pozwanej (...) sp. z o.o. płyta k. 212

- zeznania świadka G. K. k. 153-154

- zeznania świadka S. N. k. 154-155

W związku z odstąpieniem od umowy powód wstrzymał wykonywanie prac montażowych. Były one wykonane w ok. 95%. Teren budowy opuściła pozwana spółka (...). Z tego względu nie dokonano odbioru końcowego prac wykonanych przez powoda.

Pozwana spółka (...) dokonała fotograficznej inwentaryzacji inwestycji. Powód oraz jego pracownicy, ani też pracownicy pozwanej spółki (...) nie byli podczas inwentaryzacji obecni.

Dowód:

- zeznania świadka G. K. k. 153-154
- zeznania świadka P. Z. k. 156-158
- zeznania powoda S. J. płyta na k. 212
- zeznania J. D. w charakterze pozwanej (...) sp. z o.o. płyta k. 212
- zeznania J. K. w charakterze pozwanej (...) sp. z o.o. płyta k. 212

Po odstąpieniu od umowy pozwana (...) przejęła rozpoczętą w Ł. budowę do samodzielnej realizacji i poszukiwała kontaktu z podmiotami, które dotychczas realizowały prace na hali. Inwestor pozostawał w przekonaniu, że prace w zakresie stolarki wykonywał generalny wykonawca. Dopiero po analizie dokumentacji ustalono dane podwykonawcy w tym zakresie – powoda.

Wówczas na mocy umowy z dnia 24 listopada 2010r. pozwana (...) zleciła powodowi roboty w zakresie wykonania i montażu ścianek działowych z PCV, profil D. I. E. (...) kolor biały, szyby zespolonej od strony korytarza jednostronnie bezpiecznej (§1). Wynagrodzenie za wykonanie przedmiotu umowy wyniosło 51.500 zł + VAT. W umowie przewidziano kary umowne na rzecz powoda m. in. w razie zwłoki w przekazaniu placu budowy przez zamawiającego (§5 ust. 2).

Na mocy porozumienia z dnia 30 listopada 2010r. powód zobowiązał się do wykonania dodatkowych robót – m. in. drzwi wejściowych do kantoru (pkt 1), okna (pkt 2), zamontowania 2 szyb w oknach aluminiowych (pkt 3), założenie samozamykaczy, pochwytów, klamek, przekazanie kluczy (pkt 4) i regulacji zamontowanych okien i drzwi (pkt 5). Wysokość wynagrodzenia ustalono na 7.500 zł + VAT. Prace ujęte w punktach 3 -5 obejmowały czynności niewykonane na podstawie umowy z dnia 7 września 2010r. zawartej z pozwaną spółką (...).

Po zawarciu umowy z dnia 24 listopada 2010r. powód przystąpił do kontynuacji prac.

Dowód:

- zawiadomienie z dnia 30.11.2010r. k. 89
- umowa nr (...) k. 90-94
- porozumienie z dnia 30.11.2010r. k. 136
- zeznania świadka P. Z. k. 156-158
- zeznania świadka P. M. k. 158-161
- zeznania świadka W. G. k. 173-175
- zeznania powoda S. J. płyta na k. 212
- zeznania J. K. w charakterze pozwanej (...) sp. z o.o. płyta k. 212

Z dniem 30 listopada 2010r. J. D. przestał pełnić funkcję kierownika budowy. Funkcję tą powierzono P. M..

Dowód:

- zawiadomienie z dnia 30.11.2010r. k. 89

- dziennik budowy k. 77-88

W dniu 7 grudnia 2010r. sporządzony został protokół odbioru w zakresie montażu stolarki plastikowej i aluminiowej zgodnie z umową nr (...). W czynności odbioru uczestniczył powód i J. D. - prezes pozwanej spółki (...). W uwagach wskazano, że nie zamontowano dwóch szyb, pochwytów, klamek, samozamykaczy w drzwiach, nie przeprowadzono regulacji. Do czasu wykonania prac w ww. zakresie wstrzymano wypłatę kwoty 4.500 zł netto. Protokół został sporządzony w siedzibie powoda, bez uprzedniego dokonania oględzin. Oparto się na zakresie prac, wykonanych do momentu odstąpienia przez inwestora od umowy z generalnym wykonawcą, to jest do 12 listopada 2010r.

Ostatecznie powód wykonał ww. prace na podstawie porozumienia z dnia 30 listopada 2011r., zawartego z pozwaną spółką (...). Zostały one ukończone na przełomie grudnia 2010r. i stycznia 2011r.

Dowód:

- protokół odbioru robót k. 34

- zeznania świadka P. Z. k. 156-158

- zeznania świadka P. M. k. 158-161

- zeznania powoda S. J. płyta na k. 212

- zeznania J. D. w charakterze pozwanej (...) sp. z o.o. płyta k. 212

W dniu 14 grudnia 2010r. powód wystawił fakturę VAT nr (...) na kwotę 106.750 zł brutto (87.500 netto). Kwota ta stanowiła wynagrodzenie za roboty związane z montażem stolarki PCV oraz stolarki z aluminium zgodnie z umową z dnia 7 września 2010r. Powód wezwał pozwaną spółkę (...) do zapłaty.

W odpowiedzi pozwana wskazała, że zapłata faktury nie jest możliwa, ponieważ inwestor odstąpił od umowy i dokonał rozliczenia za zamontowaną stolarkę okienną i drzwiową jedynie w kwocie 34.200 zł netto.

Kolejne wezwania do zapłaty należności z faktury VAT z dnia 14 grudnia 2010r. powód kierował do pozwanej spółki (...) w dniach 12 maja 2011r. oraz 4 sierpnia 2011r.

Dowód:

- faktura VAT nr (...) k. 35, 39

- pismo z dnia 21.12.2010r. k. 37

- pismo z dnia 12.05.2011r. z dowodem nadania k. 41-42

- pismo z dnia 4.08.2011r. z dowodem nadania k. 43-44

Pismem z dnia 7 stycznia 2011r. powód wezwał pozwaną (...) do zapłaty na jego rzecz kwoty 106.750 zł, wskazując, iż kwota ta nie została uregulowana przez generalnego wykonawcę.

W odpowiedzi pozwana odmówiła zapłaty. Wskazała, że brak jest podstaw do przyjęcia solidarnej odpowiedzialności inwestora z generalnym wykonawcą, jako że inwestor nie posiada żadnej wiedzy na temat firmy dokonującej dostawy i montażu stolarki okiennej i drzwiowej.

Dowód:

- pismo z dnia 7.01.2011r. k. 38

- dowód nadanie k. 40

- pismo z dnia 17.01.2011r. z dowodem nadania k. 74-76

Pozwana spółka (...) dokonała na rzecz powoda zapłaty kwoty 40.000 zł z tytułu należności, stwierdzonych fakturą nr (...); każda z wpłat opiewała na 10.000 zł. Zostały one dokonane w dniach: 23 maja 2011r., 3 czerwca 2011r., 30 czerwca 2011r. i 20 września 2011r.

Dowód:

- potwierdzenia przelewu k. 45

- zeznania powoda S. J. płyta na k. 212

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie jedynie w stosunku do jednej z pozwanych – spółki (...).

Stan faktyczny w niniejszej sprawie ustalony został na podstawie przedłożonych przez strony dokumentów, których prawdziwość nie budziła wątpliwości. Za wiarygodne uznał Sąd zeznania przesłuchanych świadków oraz stron postępowania. Zeznania te korespondowały ze sobą w zasadniczych kwestiach istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Były zgodne w zakresie zakresu prac wykonanych przez powoda, a także w zasadniczej mierze odnośnie zawarcia umowy generalnego wykonawcy z podwykonawcą i informowania inwestora o tym fakcie, a także okoliczności które mogłyby świadczyć o istnieniu wiedzy w powołanym zakresie. Zeznania te nie różniły się również zasadniczo w kwestii uiszczanej na rzecz powoda części wynagrodzenia oraz zakresu prac, wykonanego przez powoda przed i po odstąpieniu od umowy z generalnym wykonawcą przez inwestora.

Sąd oddalił wnioski dowodowe, sprecyzowane przez powoda w piśmie z dnia 30 maja 2013r. Wniosek o zobowiązanie pozwanych do przedłożenia określonych dokumentów miał zmierzać do ustalenia przyczyn odstąpienia od umowy przez inwestora, zakresu prac wykonanych przez generalnego wykonawcę, wzajemnych rozliczeń pomiędzy pozwanymi. Sąd doszedł do przekonania, iż okoliczności, które miałyby zostać stwierdzone za pomocą żądanych dokumentów nie są istotne dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie, bądź też zostały ustalone na podstawie innych dowodów w sposób zgodny z postulowanym przez wnioskodawcę. W istocie dotyczą one bowiem relacji pomiędzy pozwanymi, które stanowią kwestię wtórną w niniejszym postępowaniu, którego celem było ustalenie istnienia obowiązku pozwanych do zapłaty wynagrodzenia na rzecz powoda. W sytuacji, w której strony nie kwestionowały faktu odstąpienia od umowy przez inwestora, jego zasadności z uwagi na występowanie opóźnień w realizacji prac po stronie generalnego wykonawcy, a także stanu rozliczeń pomiędzy każdym z pozwanych, a powodem, przeprowadzenie dowodu na wskazane w piśmie z dnia 30 maja 2013r. okoliczności byłoby bezprzedmiotowe. Mając zatem na uwadze okoliczność, iż ustaleniu podlegał zakres robót wykonanych przez powoda i fakt ewentualnych opóźnień z tego tytułu, uznać należało, że powołane okoliczności nie mogą być uznane za istotne dla rozstrzygnięcia sprawy w rozumieniu art. 227 k.p.c.

Podstawę prawną powództwa stanowił art. 647¹ § 5 k.c., zgodnie z którym zawierający umowę z podwykonawcą oraz inwestor i wykonawca ponoszą solidarną odpowiedzialność za zapłatę wynagrodzenia za roboty budowlane wykonane przez podwykonawcę.

Niesporna w niniejszej sprawie jest okoliczność, iż pozwanych łączyła umowa o roboty budowlane. Pozwani nie kwestionowali również, że umowa taka łączyła pozwaną spółkę (...) jako generalnego wykonawcę z podwykonawcą – powodem. Co do zasady zatem generalny wykonawca – w tym wypadku pozwana spółka (...) będzie ponosiła odpowiedzialność za zapłatę wynagrodzenia podwykonawcy w razie wykazania, że pomiędzy tymi stronami zawarta

została umowa, a następnie powód wykonał nałożone na niego na jej mocy obowiązki w sposób prawidłowy. Dla powstania jednak po stronie inwestora - pozwanej spółki (...) odpowiedzialności z przytoczonego powyżej przepisu konieczne było wykazanie, że pozwana wyraziła zgodę na zawarcie umowy przez generalnego wykonawcę z podwykonawcą. Zgodnie bowiem z brzmieniem art. 647¹ § 2 k.c. do zawarcia przez wykonawcę umowy o roboty budowlane z podwykonawcą jest wymagana zgoda inwestora. Jeżeli inwestor, w terminie 14 dni od przedstawienia mu przez wykonawcę umowy z podwykonawcą lub jej projektu, wraz z częścią dokumentacji dotyczącej wykonania robót określonych w umowie lub projekcie, nie zgłosi na piśmie sprzeciwu lub zastrzeżeń, uważa się, że wyraził zgodę na zawarcie umowy.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do kwestii odpowiedzialności pozwanej spółki (...) należało dojść do przekonania, iż ziściły się przesłanki warunkujące zapłatę wynagrodzenia na rzecz powoda.

Podstawę do domagania się przez powoda zapłaty kwoty 86.521,47 zł był fakt odbioru robót i wystawienia faktury VAT nr (...) w dniu 7 grudnia 2010r., obejmującej wykonane na rzecz powoda prace. Wskazać należy, iż faktycznie prace te wykonywane były do dnia 12 listopada 2010r., a zatem do momentu powzięcia przez powoda informacji o odstąpieniu od umowy przez spółkę (...) (zwaną dalej spółką (...)). Przesłuchany za pozwanego generalnego wykonawcę J. D. potwierdził, że informację o odstąpieniu niezwłocznie przekazał powodowi, zaś po dniu 12 listopada 2010r. zarówno generalny wykonawca, jak i w konsekwencji zatrudnieni przez niego podwykonawcy nie pojawiali się na terenie realizacji inwestycji. Nie byli upoważnieni do przebywania na terenie budowy. Na przerwę w realizacji prac wskazywał sam powód, a także jego pracownicy G. K. i S. N.. Dopiero po podjęciu rozmów przez powoda bezpośrednio z inwestorem i nawiązaniu bezpośredniej współpracy pomiędzy wskazanymi podmiotami powód kontynuował realizację prac – zarówno co do niezrealizowanej części robót, wynikającej z umowy z dnia 7 września 2010r., jak i robót dodatkowych. Niewykonane prace, objęte ww. umową stały się przedmiotem porozumienia z inwestorem z dnia 30 listopada 2010r. Nie stanowiło zatem przedmiotu sporu, iż prac w tym zakresie powód nie zrealizował na rzecz spółki (...) przed odstąpieniem od umowy przez inwestora. Okoliczność tą potwierdzają nie tylko zeznania powoda i J. D., jak i treść protokołu odbioru z dnia 7 grudnia 2010r., w którym wyraźnie określono zakres niewykonanych przez powoda czynności. Pośrednio wynika to również z treści powołanego porozumienia, skoro powód podjął się wykonania prac, które mieściły się w zakresie wcześniej zawartej umowy z generalnym wykonawcą. Potwierdza to również spójne stanowisko przesłuchanych świadków i stron, z którego wynika że zamiarem spółki (...) po odstąpieniu od umowy ze spółką (...) było dokończenie rozpoczętych robót i nawiązanie w tym celu współpracy z dotychczasowymi podwykonawcami i porozumienie się co do kontynuacji prac na podstawie umowy zawartej bezpośrednio z inwestorem. Wniosek taki wynika również z analizy treści umowy powoda z inwestorem z dnia 24 listopada 2010r., w której przewidziano karę umowną za zwłokę w przekazaniu placu budowy, co świadczy o tym, że powód nie wykonywał prac w okresie poprzedzającym zawarcie ww. umowy.

Podkreślenia zatem ponownie wymaga okoliczność, że pozwana spółka (...) nie kwestionowała zakresu prac wykonanych przez powoda do momentu dokonania ich odbioru. Przedstawiciel pozwanego generalnego wykonawcy J. D. określał rozmiar tych prac w odniesieniu do zakresu umowy z dnia 7 września 2010r. na 90-95%. W sposób tożsamy określono zakres zrealizowanych prac w protokole odbioru zaawansowania prac na dzień 25 października 2010r. w zakresie stolarki okiennej zewnętrznej, który został podpisany zarówno przez inspektora nadzoru, jak i przedstawicieli pozwanych. Okoliczności powyższe potwierdził także powód, a nadto wynikają one z zestawienia zakresu umowy z dnia 7 września 2010r. z uwagami, opisanym w protokole odbioru z dnia 7 grudnia 2012r. To w konsekwencji pozwala na uznanie, że do momentu opuszczenia placu budowy po odstąpieniu od umowy przez inwestora powód zrealizował ok.95% prac objętych umową z generalnym wykonawcą, przy czym nie może umknąć uwadze okoliczność że termin wykonania tej umowy został określony na 15 listopada 2010r. Powód zmuszony był zatem przerwać realizację prac przed upływem wyznaczonego terminu ich ukończenia.

W ocenie Sądu zaistniały zatem podstawy do wystawienia faktury VAT nr (...) przez powoda i domagania się wskazanej w niej kwoty. Sporządzony został bowiem protokół odbioru i podpisali go przedstawiciele obydwóch stron umowy z dnia 7 września 2010r. Sporządzenie protokołu było bowiem warunkiem rozliczenia za wykonanie przedmiotu umowy

na mocy §4 ust. 1 umowy z dnia 7 września 2010r. Nie ulega przy tym wątpliwości, że powód nie wykonał umowy w całości. Jednakże w protokole z dnia 7 grudnia 2010r. wskazano, w jakim zakresie umowa nie została zrealizowana i jaka jest wartość niezrealizowanych prac (4.500 zł netto). Następnie zaś wynagrodzenie określone w umowie zostało pomniejszone o powyższą kwotę.

Nie można jednocześnie czynić zarzutu z faktu, że odbiór został dokonany dopiero 7 grudnia 2010r., a zatem po upływie terminu wykonania montażu stolarki, ustalonego w umowie powoda z generalnym wykonawcą. Z korespondujących ze sobą w analizowanym zakresie zeznań powoda i J. D. wynika, iż po 12 listopada 2010r. żaden z podwykonawców nie wykonywał robót na zlecenie spółki (...) – pozwana spółka przestała pełnić rolę generalnego wykonawcy i nie miała podstawy do przebywania na terenie budowy. Sam przedstawiciel pozwanej przyznał, że nie oczekiwał kontynuacji prac od powoda i nie miał ku temu podstawy, skoro był świadomy utraty statusu generalnego wykonawcy przez pozwaną spółkę (...). Wkrótce po odstąpieniu od umowy J. D. przestał pełnić funkcję kierownika budowy.

Powód wykonywał prace jeszcze w listopadzie 2010r., w okresie poprzedzającym odstąpienie przez inwestora. Bezpośrednio po odstąpieniu nie dokonano odbioru czy inwentaryzacji robót z udziałem powoda i przedstawiciela pozwanej spółki (...). Jednak 25 października 2010r. sporządzono protokół zaawansowania prac, potwierdzający wykonanie umowy przez powoda w przeważającej części. Ponadto, skoro J. D. pełnił funkcję kierownika budowy i był na terenie budowy codziennie, był w stanie odtworzyć stan zaawansowania prac na chwilę odstąpienia od umowy przez inwestora i przerwania robót przez powoda. Mając nadto na uwadze okoliczność, że powód nie wykonywał prac po odstąpieniu od umowy przez inwestora, dokonanie oględzin i czynności odbiorowych w listopadzie 2010r. nie doprowadziłoby do innych wniosków, niż te wypływające z protokołu z 7 grudnia 2010 r. Szczególnie istotna jest przy czym okoliczność, iż przeszkodą dla dokonania odbioru wcześniej był brak dostępu do obiektu z uwagi na odstąpienie od umowy przez inwestora, co skutkowało również zaprzestaniem wykonywania prac przez powoda na rzecz spółki (...). Protokół odbioru z dnia 7 grudnia 2010r. został sporządzony poza terenem budowy, w momencie gdy powód już od kilkunastu dni nie wykonywał żadnych czynności związanych z umową.

Powyższe okoliczności nie pozwalają na przyjęcie, aby powód dopuścił się zwłoki w wykonaniu prac, objętych umową z dnia 7 września 2010r. Zwłoka nie dotyczy bowiem wypadku, gdy opóźnienie w spełnieniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. (art. 476 zd. 2 k.c.). Przy czym oceny, czy chodzi o okoliczności, za które dłużnik ewentualnie odpowiada, dokonuje się według ogólnych zasad odpowiedzialności dłużnika za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania (art. 471-474 k.c.). Treść protokołu zaawansowania robót i protokołu odbioru, wraz z zeznaniami powoda, świadków G. K. i S. N., a także powoda i prezesa zarządu generalnego wykonawcy jednoznacznie wskazuje, że powód przerwał wykonywanie prac z uwagi na odstąpienie od umowy przez inwestora, a w konsekwencji brak podstaw do kontynuowania prac na rzecz generalnego wykonawcy, który był stroną tejże umowy. Przerwa ta nastąpiła przy tym w sytuacji, gdy umowny zakres robót został zrealizowany w przeważającej części. W dniu 7 grudnia 2010 r. doszło zaś jedynie do podpisania dokumentu odbioru.

Nadto pozwana spółka (...) nie zdołała wykazać, aby powód dopuścił się zwłoki na wcześniejszym etapie prac. W sprzeczności do nakazu zapłaty wskazywała na opóźnienia przed odstąpieniem od umowy – zbyt długi okres oczekiwania na demontaż okien i ich ponowny montaż po zmianie koloru, uniemożliwiające podwykonawcom kontynuowanie innych prac. Z zaferowanego materiału dowodowego taka okoliczność jednak nie wynika. J. D. i świadek P. M. wskazywali co prawda na opóźnienia prac związane z oczekiwaniem na nowe okna, jednakże nie ma podstaw do przyjęcia aby okres oczekiwania nie był uzasadniony obiektywnymi przesłankami – koniecznością demontażu, transportem, oczekiwaniem na powrót z fabryki i ponownym montażem. To że zdarzenia te nie zostały przewidziane na etapie ustalania harmonogramu prac nie może obciążać powoda. W kontekście zgromadzonego materiału dowodowego nie ma podstaw aby mówić o zwłoce powoda w wykonaniu zobowiązania. Podjęte przez powoda zabiegi związane z demontażem okien i ich malowaniem związane były ze zmianą koncepcji inwestora i wymagały podjęcia czasochłonnych czynności. Strony nie były zgodne co do czasu, który został poświęcony na tego typu

zabiegi, jednak powód wskazywał iż sam demontaż potrwać mógł nawet 3 tygodnie. Ponadto powód nie mógł mieć wpływu na to, kiedy otrzyma zwrot przemałowanych okien z fabryki.

Ponadto nie sposób utożsamiać opóźnienia powoda jako przyczyny opóźnienia w wykonywaniu całości prac przez spółkę (...). Twierdzenia pozwanej w tym zakresie nie zostały niczym poparte. Niespornym jest, iż przyczyną odstąpienia przez inwestora od umowy z dnia 9 lutego 2010r. było opóźnienie w realizacji prac. Nie ma podstaw do przyjęcia iż było ono następstwem zaniechań powoda. J. D. wskazywał, iż spółka (...) utraciła płynność finansową, a zachowanie powoda stanowiło tylko jeden z czynników który miał wpływ na opóźnienie generalnego wykonawcy wobec inwestora. Nie bez znaczenia pozostawała również analizowana kwestia zmiany koloru okien i konieczność podjęcia dodatkowych prac z tym związanych, skutkująca koniecznością oczekiwania na realizację robót przez innych podwykonawców.

Reasumując, Sąd doszedł do przekonania, iż powód prawidłowo wykonał umowę z dnia 7 września 2010r. – za wyjątkiem elementów wskazanych w protokole odbioru robót z dnia 7 grudnia 2010r. Powód obniżył – zgodnie z ustaleniami protokołu - wysokość wynagrodzenia o wartość niewykonanych prac (4.500 zł), stąd żądanie zapłaty kwoty 106.750 zł na podstawie wystawionej faktury było zasadne. Uwzględniając zaś bezsporny fakt dokonania przez pozwaną spółkę (...) wpłat o wartości 40.000 zł, do zapłaty na rzecz powoda pozostała kwota 66.750 zł. Zasądzeniu na rzecz S. J. podlegały także dalsze kwoty tytułem skapitalizowanych odsetek za opóźnienie w płatności części wynagrodzenia. Wskazać w tym miejscu należy, że pozwana spółka (...) nie kwestionowała sposobu naliczania odsetek z pozwu. Podane daty są skorelowane z datami wpłat poszczególnych kwot. Z tego względu wysokość kwoty przyznanej powodowi podlegała zwiększeniu o 19.771,47 zł, co daje 86.521,47 zł.

Podana powyżej kwota została przyznana na rzecz powoda po uznaniu, że zgłoszony przez pozwaną spółkę (...) zarzut potrącenia nie zasługuje na uwzględnienie. Sąd uznał bowiem, że zarzut ten nie jest skuteczny, oświadczenie o potrąceniu nie wywołała skutku w postaci umorzenia wierzytelności powoda w części (art. 498 § 2 k.c.).

Zgodnie z treścią art. 498 § 1 k.c. gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym.

Nie ma jednak podstaw, aby przyjąć że powód jest dłużnikiem pozwanej z tytułu kary umownej za zwłokę w realizacji umowy. Jak już bowiem była mowa wcześniej, ustalony stan faktyczny nie pozwalał na ustalenie, aby powód pozostawał w zwłoce z realizacją prac w okresie od 15 listopada 2010r. do 7 grudnia 2010r.

Podstawę rozstrzygnięcia w zakresie odsetek stanowił art. 481 § 1 k.c. Mając na uwadze okoliczność, iż powód skapitalizował odsetki za okres do dnia wniesieniu pozwu, odsetek od tych odsetek i należności głównej dochodzić może od dnia następnego, to jest 7 grudnia 2010r.

O kosztach postępowania powstałych pomiędzy powodem a pozwaną spółką (...) Sąd orzekł w punkcie II wyroku, na podstawie art. 108 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Powód wygrał w tej części sprawę w całości, zgodnie zatem z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu kosztami postępowania poniesionymi przez stronę powodową, obciążona została w całości pozwana. Na przyznaną na rzecz powoda kwotę w wysokości 7.944 zł składa się: 3.600 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika (ustalone na podstawie §6 pkt 6 w zw. z § 3 pkt 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez z urzędu – t. jedn. Dz. U. 2013 rok, poz. 461), 4.327 zł tytułem opłaty od pozwu (k. 46) oraz 17 zł tytułem uiszczonej opłaty skarbowej od pełnomocnictwa (k. 8).

Odnosząc się do powództwa skierowanego wobec spółki (...) Sąd uznał, iż nie jest ono zasadne. Jak wskazano na wstępie rozważań, inwestor odpowiada za zapłatę wynagrodzenia solidarnie z generalnym wykonawcą jedynie w sytuacji, gdy inwestora wyraził zgodę na zawarcie umowy z podwykonawcą.

Z uwagi na brzmienie art. 647¹ k.c. podwykonawca uzyskał pewną ochronę, ponieważ inwestor, mimo iż nie jest związany z podwykonawcą żadną umową, z mocy ustawy odpowiada solidarnie w wykonawcę za zapłatę wynagrodzenia. Wedle brzmienia art. 369 k.c. odpowiedzialność solidarna może wynikać jedynie z czynności prawnej lub z ustawy, zaś przepis art. 647¹ § 5 k.c. jest takim właśnie przypadkiem wprowadzenia ustawowej solidarności. Regulacja dotycząca odpowiedzialności inwestora ma charakter szczególny, w związku z czym została obwarowana dodatkowymi przesłankami.

Dla analizowanej zgody przepis § 2 art. 647¹ k.c. nie przewiduje żadnej formy szczególnej. Zastrzeżenie formy pisemnej pod rygorem nieważności dotyczy wyłącznie formy umowy o roboty budowlane, zawartej z podwykonawcą. W kontekście powyższego podkreślić jednak należy, iż brak zgody wyrażonej przez inwestora lub wykonawcę na zawarcie umowy o podwykonawstwo nie spowoduje jej nieważności, lecz jedynie zapobiegnie powstaniu solidarnej odpowiedzialności inwestora (wykonawcy) za dług z tytułu wynagrodzenia podwykonawcy (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 29 kwietnia 2008r., sygn. III CZP 6/08, opubl. w OSNC 2008/11/121; wyrok SN z dnia 15 listopada 2006r., sygn. V CSK 256/06, Lex nr 276247).

Zgoda może być wyrażona w dowolny sposób dostatecznie ją ujawniający. Fakt, czy zgoda została wyrażona, podlega jednak ocenie przez pryzmat zachowania inwestora i brzmienia art. 60 k.c. Zauważyć bowiem trzeba, iż na gruncie art. 647¹ § 2 k.c. zgoda wykonawcy może być wyrażona w dwojaki sposób - bierny (pasywny) oraz czynny (aktywny). Wyrażenie zgody w sposób bierny objawia się brakiem zgłoszenia na piśmie sprzeciwu lub zastrzeżeń w terminie 14 dni od przedstawienia przez wykonawcę umowy z podwykonawcą lub jej projektu, wraz z częścią dokumentacji dotyczącej wykonania robót określonych w umowie lub projekcie. Przyjmuje się fikcję prawną, że inwestor zgodę wyraził. Drugi sposób wyrażenia zgody (czynny) może przybrać różną formę. Inwestor może wyrażać ją w sposób wyraźny pisemnie bądź ustnie, albo poprzez inne zachowanie, które w sposób dostateczny ujawnia jego wolę (art. 60 k.c.). Może zatem nastąpić to poprzez czynności faktyczne, w sposób dorozumiany, na przykład przez tolerowanie obecności podwykonawcy na placu budowy, dokonywanie wpisów w dzienniku budowy, odbieranie wykonanych przez niego robót, oraz dokonywanie podobnych czynności. Przepis art. 647¹ § 2 k.c. nie uzależnia odpowiedzialności inwestora od przedłożenia mu dokumentacji, jeśli wyraża w sposób czynny zgodę na udział podwykonawcy w realizacji inwestycji. Może on uzyskać wiedzę o umowie pomiędzy wykonawcą a podwykonawcą z dowolnego źródła, zarówno przed jej zawarciem, jak i później (tak też wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2011r., sygn. III CSK 152/10, Lex nr 1102865; wyrok SN z dnia 2 lipca 2009r., sygn. V CSK 24/09, Lex nr 527185; wyrok SN z dnia 23 kwietnia 2008r., sygn. III CSK 287/07, Lex nr 398489). Podkreślenia przy tym wymaga fakt, że zgoda inwestora, wyrażona w sposób dorozumiany czynny jest skuteczna, gdy dotyczy konkretnej umowy, której istotne postanowienia, decydujące o zakresie solidarnej odpowiedzialności inwestora z wykonawcą za wypłatę wynagrodzenia podwykonawcy są znane inwestorowi, albo z którymi miał możliwość zapoznania się (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 października 2010r., sygn. II CSK 210/10, opubl. w OSNC 2011/5/59; wyrok SN z dnia 3 października 2008r., sygn. I CSK 123/08, Lex nr 491463; wyrok SN z dnia 26 czerwca 2008r., sygn. II CSK 80/08, opubl. w M. Prawn. 2008/22/1215).

Nie stanowił przedmiotu sporu fakt, iż generalny wykonawca nie przedstawił inwestorowi umowy zawartej z powodem w dniu 7 września 2010r. Nie zawiadomił inwestora o jej zawarciu ani o jej treści. Ze zbieżnych ze sobą zeznań J. D., J. K. i S. J. wynika, że na żadnym etapie realizacji inwestycji inwestor nie był informowany o podwykonawcy w zakresie montażu stolarki okiennej, powód nie wnosił o zawiadomienie inwestora, nie dociekał czy pozwana spółka (...) dochowała czynności w ww. zakresie. Inwestor nie zapoznał się chociażby z projektem umowy czy dokumentacją budowlaną w zakresie stolarki okiennej. Nie były mu przekazywane przez generalnego wykonawcę istotne postanowienia umowy – ani dotyczące zakresu zleconych powodowi robót, ani terminu ich realizacji czy wysokości wynagrodzenia. Powód przed odstąpieniem od umowy przez inwestora nie kontaktował się bezpośrednio z jego przedstawicielem. Wykluczone jest zatem uznanie, aby pozwana spółka (...) wyraziła zgodę na zawarcie umowy z podwykonawcą bądź wyraźnie w sposób czynny, bądź też w sposób bierny.

Co do wyrażenia zgody w sposób dorozumiany wykluczyć trzeba okoliczność, jakoby inwestor uzyskał wiedzę o istnieniu umowy pomiędzy powodem a pozwaną spółką (...) na etapie obowiązywania umowy pomiędzy inwestorem i generalnym wykonawcą. Pomijając bowiem fakt, że nie był informowany o fakcie jej zawarcia i zakresie bezpośrednio, również charakter relacji pomiędzy powodem a pozwanym inwestorem nie pozwala na ustalenie świadomości w tym zakresie. Przedstawiciele obydwóch stron – spółki (...) oraz powoda przyznali bowiem, że powód nie miał nigdy bezpośredniego kontaktu z J. K., ani przed zawarciem umowy z generalnym wykonawcą, ani po jej zawarciu, na terenie budowy. Powód nie pojawiał się na terenie realizacji inwestycji, stąd nie miał możliwości spotkania się z przedstawicielami pozwanego inwestora. Zarówno powód, jak i przedstawiciele pozwanego inwestora nie uczestniczyli w czynnościach odbiorczych – odbywały się one wyłącznie z udziałem kierownika budowy i inspektora nadzoru. Ani powód ani jego pracownicy nie uczestniczyli w spotkaniach, naradach, również J. K. nie brał w nich udziału. Prezes zarządu pozwanej spółki (...) bywał na terenie budowy rzadko, najczęściej po godzinach pracy i z tego względu pracownicy powoda mieli okazję zobaczyć go jedynie dwukrotnie, nie nawiązując żadnego kontaktu. W takich okolicznościach nielogiczne byłoby przyjęcie, aby pozwany inwestor w jakikolwiek sposób miał możliwość powzięcia informacji o obecności podwykonawcy i zasadniczych postanowieniach łączącej go z generalnym wykonawcą umowy.

Już powyższe okoliczności są wystarczające dla stwierdzenia, że inwestor stosownej zgody, warunkującej powstanie odpowiedzialności po jego stronie, nie wyraził. Okoliczności niniejszej sprawy nie pozwalają również na uznanie, jakoby pozwana spółka (...) swoim zachowaniem dała wyraz temu, że toleruje obecność podwykonawców na budowie. Przyjmując nawet, że pracownicy powoda mieli strój roboczy, oznaczony stosownym logo, przy zakresie inwestycji przy hali w Ł. i ilości przebywających na jej terenie pracowników, dostrzeżenie takiego oznaczenia i jego zapamiętanie wydaje się być wyjątkowo trudne. Potwierdza to dodatkowo fakt, iż z zeznań powoda, G. K. i S. N. wynika, że na budowie obecnych było co do zasady trzech pracowników powoda. Ich liczebność nie pozwala na uznanie, że byli szczególnie widoczni spośród innych osób znajdujących się na terenie hali i jej okolic, tym bardziej że inni robotnicy posiadali stroje oznaczone m. in. logo producenta materiałów budowlanych, niezwiązane z zatrudniającym ich podmiotem.

Przeciwko tezie o wiedzy pozwanej o zawarciu umowy o podwykonawstwo z powodem i akceptowania tego faktu przemawia również treść zeznań J. K. i P. M.. Wynika z nich, iż wiedzę o podwykonawcach, w tym o powodzie, inwestor pozyskał dopiero po odstąpieniu od umowy. Wówczas, gdy przejął inwestycję do realizacji, badał dokumentację i dociekał jaki podmiot odpowiedzialny jest za realizację konkretnego zakresu robót. Zeznania te są wiarygodne w kontekście dalszego ustalenia na podstawie zeznań J. D., iż pozwana spółka (...) poinformowała inwestora jedynie o trzech podwykonawcach, podmiotach dostarczających materiały na budowę. W pozostałym zakresie zaniechała zgłoszeń czy powiadomień uznając, iż działanie takie byłoby zbyt czasochłonne i skomplikowane.

O obecności powoda na terenie budowy nie świadczyły również wpisy w dzienniku budowy czy też inne dokumenty sporządzane w toku trwania procesu budowlanego. W dzienniku budowy znajdują się zapisy dotyczące realizacji konkretnych etapów prac, jednak nie zostają wskazane przy tym podmioty za nie odpowiedzialne. Strony nie powoływały się przy tym, a w konsekwencji nie przedłożyły żadnych dokumentów, z których wynikałaby jednoczesna obecność powoda czy jego pracowników oraz przedstawicieli pozwanego inwestora.

Mając na uwadze powyższe okoliczności nie było podstaw do uznania, aby inwestor w jakikolwiek sposób – w tym dorozumiany, wyraził zgodę na zawarcie umowy z podwykonawcą. To zaś powoduje, że nie ponosi on odpowiedzialności za zapłatę wynagrodzenia podwykonawcy i skutkuje oddaleniem powództwa w całości w stosunku do niego.

O kosztach postępowania powstałych pomiędzy powodem a pozwaną spółką (...) Sąd orzekł w punkcie IV wyroku, na podstawie art. 108 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Pozwana wygrała w tej części sprawę w całości, zgodnie zatem z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu kosztami postępowania poniesionymi przez stronę pozwaną, obciążony został w całości powód. Na przyznaną na rzecz pozwanej kwotę w wysokości 3.617 zł składa się: 3.600 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika (ustalone na podstawie §6 pkt 6 w zw. z § 3 pkt 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb

Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez z urzędu – t. jedn. Dz. U. 2013 rok, poz. 461) oraz 17 zł tytułem uiszczonej opłaty skarbowej od pełnomocnictwa (k. 62).